

*Сръдна Стара планина* заема тази част, която се простира от Арабаконашката седловина на изток и стига до възелния пункт Демир Капия, дето единното вододѣлно било се раздвоява, за да се продължи и към планините от Тунджанския масив. Диплитът въ тази част на планината сж развити откъм северната страна, дето постепенно преминават въ Дунавската Столова земя. Южните склонове сж прекъснати от надлъжната процепна и разседна линия, поради това тѣ сж стръмни.

*Източна Стара планина* заема цѣлото протяжение от Демир Капия до черноморските брѣгове. Тя е характерна по две нѣща: 1) съ това, че постепенно се понижава към изтокъ и 2) съ това, че склоновете ѝ падат равномерно, както към северъ, така и към югъ. Поради това тя се явява като двустранно нагъната зона от старопланинската диплова джга.

Сжщо и тритѣ орографски единици от общата Родопска маса, която се простира въ Царство България—именно, Родопа, Рила и Пиринъ, имат свои твърде характерни белези.

*Родопа* е най-широка и твърде разнообразна планинска маса. Въ сръдната си част тя надминава 100 км. ширина. От там водят начало и най-якитѣ притоци на Марица. На първо мѣсто стои Вѣча, после идат Арда, Елли дере и Чепеларска рѣки.

Съ западната си част Родопа постепенно се повишава и стига въ високитѣ региони на Рила. Преминането на тази планина към Рила е съвсемъ незабѣлзано, тъй като от дветѣ страни на горната Марицина долина и седловината Завратица към Места имаме все сжщи тектонични линии, все сжщи геологични материяли, все сжщи геоморфологични форми.

*Рила* е най-високата българска планина. Характерното въ нея сж ледниковитѣ форми по нейния високъ подалпийски и алпийски пояси. Още от западната част на Родопа се появяват тѣзи форми, но при Рила тѣ получават твърде характерно развитие: дълбоки циркуси, множество планински езерца въ тѣхъ, тѣсни и съвсемъ заострени скалисти била между циркуситѣ.

*Пиринъ* завзема цѣлото пространство между долините на Места и Струма. На югъ от нашата държавна граница тя се простира сжщо между тѣзи рѣки и стига до бѣломорските брѣгове. Следъ Рила тя е втора по височина. Алпийската част на тази планина е северната, дето по теменната зона се редят типични ледникови форми. Въ десеткитѣ обширни планински циркуси тукъ намират мѣсто по-вече от сто малки и голѣми планински езерца. От последнитѣ вземат начало и якитѣ Местини и Струмски притоци, изтичащи от Пиринъ.

**Географски области въ Царство България.** — При всичко че територията на царството заема едва три ширинни градуса, дето при нормални условия — равнина или морска повърхнина—не би могло да се очакват голѣми климатични и ландшафтни различия, при сжществуващитѣ, обаче, въ страната орографски отношения, а сжщо и при близостта на две морета, особно на южното (Бѣло море), което влиза въ зоната на Сръдиземноморието, България има твърде разнообразни климатични отношения.

На северъ от билото на Стара планина, а това е цѣлата *Дунавска Столова земя*, има чисто континентални температурни и валежни отношения. Към тази част може да се причисли и твърде тѣсната ивица от земя покрай черноморското крайбрѣжие, дето температурнитѣ отношения се умекчават презъ зимната половина на годината.

Долината на Марица и крайбрѣжната част на Бѣломорието, чакъ до вододѣла на Родопа, се намиратъ отчасти подъ влиянието на Сръдиземноморието, отчасти пъкъ сж запазени чрезъ Стара планина от северното континентално влияние. Южно от Стара планина влиянието на Черно море почти пре-

Тoundja. Les plissures de cette partie de la montagne sont développées du côté septentrional, où elles se confondent graduellement avec la terre tabulaire du Danube. Les versants méridionaux sont escarpés parce qu'ils sont entrecoupés par la ligne de faille longitudinale.

*Stara-Planina orientale* occupe une étendue de Démir-Kapou, jusqu'à la côte de la mer Noire. Elle se caractérise par deux signes (particularités): 1) qu'elle s'abaisse graduellement vers l'orient et 2) que ses versants descendent dans la même proportion vers le nord que vers le sud. C'est à cause de cela qu'elle apparaît comme une zone de l'arc ondulé de Stara-Planina, plissée sur les deux côtés.

De même, les trois unités orographiques de la masse totale de Phodopa qui s'étend dans le Royaume de Bulgarie, à savoir: la Rhodopa, Rila et Pirin, ont des traits assez caractéristiques.

La montagne de *Rhodopa* est une masse montagneuse très large et très variée. Dans sa partie médiane, elle a une largeur de plus de 100 kilomètres. C'est de là que prennent leurs sources les affluents les plus importants de la Maritza: en premier lieu, Vatcha, puis Arda, Elli-déré et la rivière de Tchépélaré.

Dans sa partie occidentale, la montagne de Rhodopa s'élève graduellement et atteint les régions hautes de la montagne de Rila, avec laquelle elle se confond imperceptiblement, parce que des deux côtés de la partie supérieure de la vallée de Maritza et du col Zavraticza, dans la direction de la rivière de Mesta, on trouve les mêmes lignes tectoniques, les mêmes matériaux géologiques et les mêmes formes géomorphologiques.

La montagne de *Rila* est la plus haute des montagnes bulgares. Ainsi que la partie occidentale de Rhodopa, elle se caractérise par les formes glaciales dans ses hautes régions alpestres et sousalpestres. Ces formes cependant sont développées plus distinctement dans la montagne de Rila que dans celle de Rhodopa occidentale: des cirques profonds, contenant plusieurs lacs montagneux, séparés des crêtes étroites et à pic.

La montagne de *Pirin* occupe l'étendue entre la vallée de Mesta et celle de Strouma. Elle se prolonge au sud, entre les vallées des mêmes rivières, traverse la frontière politique bulgare, et se termine auprès des côtes de la mer Egée. Elle tient, par sa hauteur, la seconde place après la montagne de Rila. La partie septentrionale a un caractère alpestre, où, sur les hauteurs, on trouve des formes glaciales typiques. Les nombreux vastes cirques contiennent plus de cent petits et grands lacs, d'où prennent leurs eaux les affluents des rivières Mesta et Strouma.

**Régions géographiques du Royaume de Bulgarie.** Quoique le territoire du Royaume occupe à peine trois degrés de latitude, où dans des conditions normales — plaine ou surface de la mer — on ne pourrait s'attendre à de grandes différences climatiques et de paysage, grâce aux conditions orographiques du pays même, ainsi qu'à la proximité de deux mers, particulièrement de la mer Egée entrant dans la zone de la Méditerranée, la Bulgarie a des conditions climatiques très variés.

Au nord de la crête de Stara-Planina, s'étend la *terre tabulaire du Danube*, qui a des conditions essentiellement continentales, au point de vue de la température et des pluies. A cette région se rattache aussi la bande de terre très étroite sur la côte de la mer Noire, où les conditions climatologiques sont adoucies pendant la moitié hivernale de l'année.

La vallée de Maritza et les côtes de la mer Egée, jusqu'à la ligne de partage des eaux de Rhodopa, sont en partie sous l'influence de la Méditerranée et en partie protégés par la montagne de Stara-Planina de l'influence continentale septentrionale. L'influence de la mer Noire, au sud de la montagne de Stara-Planina, s'étend presque au-delà du bassin de Maritza, de sorte que toute la terre, entrant dans le bassin de Ma-